

Megjelenik a Társalkodóval minden héten kétszer: t. i. vasárnap és csütörtökön. Előfizetheti helyben a szerktő's kiadó tulajdonosnál uri utca 453dik sz. alatti Trattner-Károlyi ház első emeletén, egyedültképedig minden királyi posta-hivatalnál. Az ausztriai birodalomba vagy külföldi tartományokba kívánatos példányok iránt csupán a bécsi cs. főpostahivatal utján törtenhetik a megrendelés. Az Ertesítőben mindenféle hirdetésny felvételük 's pontosan közöltetik.

Ez évi folyamból még teljes számú példányokkal szolgálhatunk.

FOGLALAT: Magyar és Erdélyország (csillagkeresztes- hölgykinevezések; Mária-Karolina főgasszony halála; Rumbach; Definitio. gr. Széchenyi Istvántól. Oszágygyűlési közlemény: a' január 16kai kerül. gyűlésb. folytatása a' megyei választások 's megvesztetések ugyszint ezek iránt keletkezett különféle tványjavaslatok 's azok többféle módosítványai felett tanácskozásonak, jan. 17 's 18kán folytonos 's részletes tárgyalatási szintazoknak; legújabb: rövid értesítés a' január 22 24kai kerül. ülések foglalkozásainak szintazokkal az egész kihágási munkálat bevégeztével; budapesti naplo: fővárosi hírek; irodalmi újdonságok és színházi krónika; közgyűlés: követutastás stt.)

Spanyolország: (Narvaaz szerénysége; Figueras elfoglatatott; javítási tervek stt.)

Anglia: (Katholikusok népgyűlése Irlandban; sűrű áttérések a' kath. vallásra; Peci páthivait körlevéllel szólítja Londonba febr. 2kára)

Francoziaország: (Vélemény a' követkramai pártok mostani állásáról; Berryer; Lajos Fülöp.)

Orosz és Lengyelország: (Az egyházi javak a' status részire el fognak foglaltatni; az orosz czárné tavaszi utja.)

Görögország: (a' védfatalnak kívánata; az ellenzék kisebbség.)

Olaszország: (Követválasztás).

Ertesítő.

Magyarország és Erdély.

Özvegy császárné és királyné ő fels. mint a' esillagkeresztes rend fővédasszonya, mult 1843. sept. 14kén (sz. kereszt fölmagasztaltatása napján e' magas rend tagjaivá méltóztatott kinevezni: Teréz, brazilai császárné ő fels., donna Maria da Gloria portugáliai királyné ő fels., Augustia, ausztriai főgnót; Adelgunda, modenai örökös főgnót; Mária Beatrix modenai főgnót; donna Izabella, portugáliai infanszót; 's hazánk hölgyei közül: Almásy Róza, szül. Festetics grnót; Cziráky Karolina grnót szül. Walterskirehen brnót; Draskovich Eliza grnót, szül. Batthyány grnót; Erdődy Lipótka grnót, szül. Batthyány grnót; Festetics grnót, szül. Czindery Juliát; Győry Mária Agnes grnót, szül. Liehnowszky grnót; özv. Mesko Mária brnót, szül. Fáy grnót; özv. Reviczky Jenkét, szül. Csáky grnót; Szirmay Karolina grnót, szül. Wolkenstein-Frostburg grnót; özv. Szirmay Eliza grnót, szül. Klobuszky grnót; Wallwitz Mária Anna grnót, szül. Sorényi grnót; 's vázsonykői Zichy Mária grnót, szül. Szűray grnót.

A' fels. udvart mély gyászba ejté jan. 23ka, mellynek hajnali óráiban Mária-Karolina főgasszony (Rajner es. k. főg. 's Eliza hitvese ő fenségök legidősb leánya) váratlanul elhunyt. A' több hónap óta f. betegeskedőnek jobb oldalát pár nap átszenderítte előtt szélhűdés érte, melly később mellére is áterjedvén a' magas szenvedő életének véletlenül véget vetett. Tetemei a' diszesülnek f. hó 25kén a' es. kir. várak sz. egyházban tetették ki gyászalkotványon közszemléletül, szive azon nap délután 2 órakor az auguszt. udv. templ. loretti kápolnájába, belrészei azután nyomban sz. István főegyházába, tetemei pedig szintazon délutáni 4 órakor a' helybeli kapuzsinusknál létező fels. családi sírholba teljes gyászszerteléssel vitettek stakarittattak. Az engesztelő sz. miseáldozatok 26 és 27kén tartattak a' várak templomban. Az udv. gyász 6 hétre terjed, január 25 mart. 6kai bezárólag.

Rumbach Sebestyén orvos-tanár, a' bécsi és pesti orvosi kar tagja és sz. kir. Pest városának számos évig volt főorvosa, f. 1844. jan. 16kán Bécsben sok polg. érdemkiszoruzta munkás élete 83dik 's orvosi foglalatosságának többnyire Pesten töltött 57ik évében tudósülhűdésből elhunyt. Halálát számos ismerősein kívül leginkább gyermekei Rumbach János es. k. kapitány Hermine (Székrenyey Endre pestvárosi kapitányne) 's Katalin, Ida, Gejza, János és József magzattal, Rumbach Károly főhadnagy, Aloyzia (Knorek Ferencz alezredésné) és 3 szülöttei, 's Anna (kisludai Kassics Ignác udv. agensné) 9 magzattal kesergik. Béke az emberiség áldási 's jótét borostyáni közt elpihent orvos-nestor hamvadó tetemeire!

Definitio.

Mult évi legutolsó újságczikkeim egyikében azt nyilvánítam, hogy két garasos eszmém az idén, legalább hirlap által nem fognám többé farsztani a' tisztelt magyar közönséget. 'S valóban ez vala szándokom. 'S ugyanis, részint mert ezikkeimnek nem sok olvasója volt, sőt nem egy csak azért sem olvasá, mert én irtam; részint mert alkalmazása a' dolognak felette száraz 's ekkép inkább könyvbe való, legfőképedig azért mivel, őszintén megvallva, legkisebb reményem sem volt a' dolognak mostani körülményink közti kivitelére, 's így azt véltem: discussio-gerjesztésre, érlelésre legalább ez uttal tán már eleget tettem.

Jelen évben azonban, noha annak csak kezdetén vagyunk, mégis azt tapasztalom, mintha másképed kedvezőbben állna 's akarna fejlődni eszmém; 's hogy ekkép kár volna azt egyszerűen elejteni, vagy ad calendar graecas relegálni.

Fellepek ehhez képed telekdíji eszmémet illetőleg ez esztendőben is, de ez alkalommal korántsem az agitatio mezejére még, noha nemcsak a' p. hirlap szerkesztője nyilatkozott mellette kedvezőn, de minden állásban, minden színezetben is mutatkoznak annak jóakarói, de addig is, míg még többen 's határozottabban nyilatkoznak, egyedül tervem 's kivált eljárásimodorum kellőbb felvilágosítása végett; 's pedig mert sajnosan veszem észre, hogy kivált legutólsó — 1843ki december 31kén közrebocsátott — két garasos cik-kem lényegét alig fogta valaki fel helyesen.

Legyen ennélfogva a' dolog Isten segítségével megkísérve még egyszer! Minden esetre reméllem, sőt bizonyos vagyok, ha nem szül is e' műtettel rögtön direct hasznót, ha t. i. nem lépteti is ez uttal és a' kijelent formákban honunk investmentalis kérdését életbe, tán érlelni fogja azt, vagy legalább — elkülönözvén a' külmázás szájhazafiakat, kik csak szopni akarják a' hont, de azt táplálni nem, a' hü keblü, semmi áldozattal vissza nem rettegő tetthazafiktul — felleplezni a' civilisált világ előtt, ha szerencsétlenül az első száma mutatkoznak nagyobbban, hogy nem az egész kiváltságos osztály illy rövidlátó, illy gyáva, illy kötelességfelejtett, de vannak még magyarok, kik jobb sorsra lettenek vala méltók, mint egy olly szűkkeblü 's olly silányeszü néppel lenni rokonviszonyban, mint a' magyar, mellynek csak szája nagy de lelke nem; ha viszont szerencsésen a' gyakorlati észszel bírók és lelkesen teendik a' többséget, hiszen akkor se baj, mert akkor ki van víva a' diadal, és rögtön élet felé fordul az azelőtt halálos álomban pangó, most pedig felette veszélyes lázban, tán végvonaglatilag maga körül kapkodó magyar.

'S e' körül ne csaljuk magunkat, mert a' világot bizony nem fogjuk megcsalni, hogy mindaddig, míg zsebeinkbe nem nyulunk, vagy ha abban nem volna semmi, legalább veritékkel vagy némi önmegrovítéssel nem vagyunk képesek 's készek járulni honunk kifejtésére, sőt tulajdonképed megmentésére e' — mert hiszen illusio nélkül tán még mindig csak errül van szó — mindaddig, bármily érdekes és sürgető legyen is egyebiránt a' városi, kereskedési, büntetőrendszeri, 's ezer más kérdés, még nem fordítottunk hátat a' nemzeti halálnak; minthogy százados olly anynyira egybeenyolult állapotunkból minket valóban soha ki nem emel rideg elv, annál kevesebb szép szó, olcsó liberalismus, 's efféle külmázás színészet.

Ne mondja nekem senki, „hogy azért a' magyar kiváltságot nem érdé még szegény, ha önként nem tudna is kivergődni nemfizetési előitéleteiből, minthogy más nemzetek szemeit is egyedül a' kikerülhetlen kénytelenség nyílt fel”, ezt ne mondja nekem senki, 's pedig legelsőben is azért, mert soha nem létezett nép, mellynek különösnél különösb állásánál fogva valaha is olly tisztán adta volna tudtára a' sors, hogy okvetlen vesznie kell, ha nem áll minden tagja, egyik a' másikat segítve, megtörhetlen phalanxba, mint káprázttalólag tudtukra adta ezt nekünk magyaroknak; 's aztán mert ha valahol világos, hogy czélszerű honinvestmentiohozi járulás korántsem volna ajándék, de éppen ellenkezőleg valóságos önmegajándékozás, azt valóban köztünk nem vehetni kérdésbe, minthogy honunkban aránylag ahhoz, mi lehetne, bizony még a' legdusabb is vajmi szegény, a' tehetetlenebb nagy szám viszont, mellynek három annyiját polgári kényelmek közt tarthatna el Kanaán-bőségü honunk, kivált a' kisebb nemesség tetemesb része csak márnul holnapra teng, 's alig ismer más kéjt, mint ittassági vagy születési csalálmait.

'S ha így szólók — mi tudom vajmi soknak viszsza fog tetezni, minthogy vajmi sok, mint már számtalanszor mondtam, és ez tán legnagyobb hazai bajunk, a' közállományt subordinálja magának, és nem magát annak — azért korántsem esem még erőltetés bünébe, 's abba, mit nem egy szeretne fogni rám, hogy másban kárhoztatván mit magam cselekszem, mást tanítok és mást mivelek.

Erőltetésnek én azt nevezem, ha például én hasonlólág mindenkire kigyót békát kiáltanék, 's mindenkit a' herék sorába és szegény-pelengérré állítani törekedném, ki telekdíji eszmémet nem pártolja, vala-

mint nem egy tulbuzgó osztá el csak kevéssel ezelőtt az egész magyar nemzetet két osztályba: semmirekellő szegényfiakra és lelkes honvédökre, a' mint t. i. az elkészített terv szerint nem akartanak járulni a' domesticához, vagy azt A-tul Z-ig minden ellenvetés nélkül ugy szolván kézesókolással fogadák. Már ez, meg kell valam, valódi bünös erőltetés; mert alapja lehetőleg igazságtalanabb, minthogy korántsem eldöntött dolog még — és errül felette sok pro és contrá lehetne itten elősorolni — hogy valljon az éppen most érintett 's felette kényelmesen elosztott két felekezethek mellyikében létezik több értelmi súly, előrelátás és gyakorlati alapra állított igazi hazafiság, és mellyikben viszont több éretlen gasconnade és ephemerfény vagy ünhaszon után kapkodó furfang. És e' szerint én is erőltető volnék, nem tagadom, ki méltán megérdemlené a' köz neheztelést, ha bármily mód által azokat ledorongolni ügykezném, kik tervemhez nem járulnak, azoknak viszont istenesítését törekedném kivívni a' közvéleményben, kik azt pártolják. Én ezt azonban nem teszem — 's értsük e' fölött egymást — mert hiszen terveket korántsem adom panaceaként, 's meg akarom engedni: számos jobb van annál; mihez képed azon indirect haszon, mellyet én a' telekdíji eszmének ha az nem lépne is életbe, további tárgyalásból minden esetre a' haza javára aratni reméllek sőt hiszek, korántsem abbul áll, miszerint ki legyen ismerve a' tervevet pártoló a' tervev ellenzőjötül, hanem hogy általján véve kitűnjék hazánkban a' dolgozó méh a' herétül, a' tetthazafi a' szájhazafiktul, a' költő a' szerzőtül; mert hiszen azért hogy valaki telekdíji eszméhez áll, vagy nem áll, azért még felette hiábavaló, vagy viszont igen érdemes hazafi lehet, midőn egyenesen gyáva here 's megvetést érdemlő szájhazafi, sőt szegényfi, vagy legkíméletesebben nevezve minden esetre otromba hígvelő az, ki, bármiképed el tudná is magát egyebiránt sán-czolni a' corpus juris tömkelegéi, vagy a' pacta conventák rideg elvfitogatásai vagy az olcsó liberalismusnak ügyesen elszónoklott császavai mögött, nem volna kész, pénzével, vagy ha illyes nincs, valami egyéb javával, vagy ha illyes sincs, legalább két tenyerével 's veritékével ápolni honát. Igen, egyenesen gyáva here, 's kötelességfelejtett szegényfi, vagy minden esetre otromba hígvelő az illyes, minthogy naprul napra problematicusabb állásba sülyedő honunkat, valamint saját létünk sőt becsületünk is — oh Istenért ne csaljuk meg magunkat, 's vegyük ezt szívünkre, mielőtt késő volna — egyedül szeplőtlen 's valódi hazafiság mentheti meg, melly nem latolgatja szűkkeblüen, ki tesz a' honért többet kevesebbet, de tesz mindent mi töle telik, habár felejtene is ezt a' többi; melly soha nem keveri össze anyniak szokása szerint a' haza köz érdekét saját érdekével, ezt rövidlátólag mindig amaz elibe tevén, rövidlátólag mondom, mert vajmi ingatag 's mulékony jólét az, melly köz jóléten nem alapszik; melly végre nemcsak szól, fecseg, okoskodik, kritisál, a' minthogy ebben: igaz, nemcsak felette sok vitével és hüssel, de még igazi óriásokkal is bővelkedik a' hon, de tetesen és cselekszik — 's e' körül forog a' dolog — azaz: nemcsak idejének és szellemi tehetséginek részével kész szolgálni a' hont, melly tekintetben olly mód nélkül generosus sok magyar, 's ez igen dicséretes, csakhogy az efféle áldozat sokszor egyedül unalom alapján emelkedik, 's nem ritkán — mert statusbüles nem terem minden fán — többet ront mint használ, de annak ápolására, megmentésére szivesen pénzével is járul, vagy ha illyes nincs, tágelkül megtagad magától mit csak bir, és így szolgálja a' hont, vagy ha még erre is tehetetlen volna, büszke férfilág — mit nem kell egybekeverni hui kiváltsági kérdéssel — két tenyerével 's nemes veritékével buzgalkodik elémzdíteni a' hon javát.

És illy subdivisio, most midőn a' magyar politikai élet mezején korántsem érjük be többé pusztá negatiókkal, de ha mint nemzet és alkotványos nemzet akarunk élni, sokat, nagyszerűt és „mentül előbb it” tennünk, mivelnünk, szinte szeretném mondani: „teremtenünk” kell, most illy subdivisio okvetlenül hasznosb gyümölcsöket fog teremni, feltéve hogy a' magyar törzsök még képes, gyümölcsöket teremni, 's pedig mert — 's itt a' tisztelt olvasó figyelmét különö-

sen felkérem — mert mi magyarok a kifejlésnek most éppen azon stadiumában vagyunk, melyben habár mindenben a szellemnek kell is adni impulsust és irányt, s mindig a szellemnek uralkodni az anyag fölött, azért mégis valamint régi nyavalya által megrosszolt 's csak nem régiben lábadozó testben is az anyagi jobblét helyreállítása legsürgetőbb, sőt mondhatni egyenesen életkérdés, hazai testünk anyagi részeit is ápolni mindezek előtt, mit azonban — és e körül forog okoskodásom — akármennyire legyenek is ezek egyébiránt *psychicai* bajak eredményei, melyek e szerint hasonlólag szemben tartandók, egyáltalában nem eszközölhetni pusztá szavakkal 's pusztá okoskodással, de egyedül kettőztetett munka és veríték, 's ekkép mindaddig egyedül nagyobb pénztehetség által mivelhetni, míg a polgári viszonyok kellőbb elrendezéséhez képest nem váltik a pénz úgy szólván átmenő számmá (*ourdy-laufender Posten*), a minthogy a pénz valóban nem is egyéb, mint a már egyszer jól megindított forgásban levő kiállító tehetségnek repraesentása.

Miket egybefoglalván, nem is átalom ezennel tétova nélkül kimondani — jóllehet nem egy jóakaróm (?), ki magát a szellemi kifejtés felkentjének hiszi, az által is vél rámsújtani egy egy jót, mikép engem az anyagi előmenetel hősének hirdet — hogy némi felette keveseket kivéve, bizony a legdicsebb szellemi combinatio sem egyéb, habár a legnemesb kebelben foganszott 's a leghazaibb deputatióban érleltetett volna is az meg, mint spanyol légvár, sőt annyiakban egyenesen „sokat akar a szarka“—féle torzkép, ha — és ezen „h a“ szócskán dűlel a dolog — ha nincs alatta, t. i. ha nincs a szellemi alatt, valamelyes anyagi alap; vagy családibb — familiarisabb — szavakkal élve: ha nincs egy kis fundus: az eszmének testesítésére.

'S most, a nélkül hogy éppen kedvem volna valamí satyrát írni, ugyan hozzuk emlékezetünkbe mind azon deputatiók hosszú sorát, melyek 1790-től, tehát szinte 54 év óta, úgy szólván megnevezésül ülték és ülnek honunk tatarozása 's kijavítása végett egybe! Mennyi ész, mennyi tudomány, milly szent lelkesedés, milly komoly arczonások tűnnek előttünk fel, 's milly nemes harag és neheztelés, ha valakinek indiscret ajkát a sikernek ennyi prognosticonai közt mosolyra vonulni képzeljük! 'S ugyan mit nyertünk, mivel gazdagultunk? Tegyük jobbaikat mellünkre, 's feleljünk erre mint becsületes emberek ösztintén! 'S ám felhivok bárkit, ugyan, ha bírja, hazudtoljon meg! — Valóban ha más nemzetek ez idő közbeni aránylag óriási előmeneteleit tekintjük, 's a több mint félszázadi időt, nem csekély pénzköltséget, értelmi súlyt 's tömérdek munkát, mely ezen műtéttel járt 's alatta eljárt, és e fölött a lucrum cessans is kellő számításba vesszük, akkor valóban kénytelenek leszünk megvallani, hogy bizony felette keveset nyertünk, felette kevéssel gazdagodtunk — — — — — hahogy némi, akarom is nem is —féle foltozásokra erővel nem kenjük szivárványilag és nagy büszkén a három nemzeti szint, ha tömérdek, servata valebunt si non foet. 's a. f. fele actáinkat és anteactáinkat különös kincsnek, és azon számtalan tentás zöld posztót, melyek fölött annyit tanácskoztunk és oly kimondhatlan sokat szónoklottunk, önmegelégedési és tulbizási mámorunkban az ellenség kezéből bajnokilag kiesikart diadali zászló-trophaeumoknak nem tartjuk.

'S oka ennek? Nem mindenben ugyan, legyünk igazak, mert ha valahová, akkor ránk kétszeresen illik az *intra et extra muros*—féle mondat, de felette sokban csak az: hogy nem akartunk tágkeblűleg és jó számításilag kezét fogva 's vállat vetve elég mélyen zsebeinkbe nyulni, vagy nem valánk elég magas lelki-letűek 's elég kitisztult izlésűek, ha ezekben nem lertünk vala semmit vagy eleget, magunkat szükebb körökbe szorítani, mikép egy egy feláldozott virágunkért tágabb körökben élvezzük a köz haza felvirágzását, vagy mert nem voltunk elég büszkék, hahogy mostohább állapotunk nem enged semmi nélkülözést, legalább két tenyerünkkel 's nemes verítékünkkel köz bajnokilag de hűn élni a honért!

Itt is ideje ez okból, nehogy nemzetünk a pénz nélküli tervező — *der Projectenmacher ohne Geld* — neveltséges szerepében, mindon jobb ember szívgyötrelmére, a nagy világnak elvégre pedig bizonyosan köz hahotájára, ezental is és in infinitum színészkedjék; itt van ideje mondom, mikép valahára szellemi sasrepülésünk alá egy kis anyagi sarkalatos is rakjunk, azaz, így vagy amúgy de valamikép elégséges pénztehetséget is teremtsünk elő, a minthogy most valóban már megnyílt hatott volna velünk a körül, hogy semmiből nem lesz semmi, a kiállításra szükséges, valamit pedig az egész nagy természet virányaiban sehol nem lelendjük

egyebütt, akárhogy esürjük csavarjuk is, mint zsebeinkben, nélkülözhető feleslegünkben 's munkátul vissza nem rettegő két tenyerünkben.

És ha több mint félszázadi időáldozat 's temérdek kiállító tehetség után, miknek fájdalom alig tapasztaljuk hasznát, míg ennyi idő alatt 's annyi munkával bizony már némileg felvirulhatott volna vérünk; ha mondom illy sajnós veszteség után még a z s e m t a n u l t u k v o l n a m e g, hogy az eddigi modor nem ér semmit, 's hogy bizony soha nem fogunk kellőleg haladhatni, míg az eddigi, kása-körüli macska-keringelések—féle manoeuvre helyett hazafuigal ki nem állunk a gátra, és azon nyomorult manoeuvre helyett, melyekhez képest mindig készek vagyunk mindenre, csak arra nem, mire szükség volna t. i. pénzalapnak, vagy acquivalensnek kiállítására, magunk nem vívjuk ki, telik mi be telik, a' csatát: akkor valóban nemcsak nemzeti és alkotványos jövődönk nincs, de illy jövődőt Isten és minden jobb ember előtt nem is érdemlünk, minthogy illy ritka 's irigylésre méltó lét soha nem szokott lenni a' vak véletlennek, annál kevesebb másoknak kegyes ajándéka, de ollyast, midőn a' kislelkű özőknek örökké elérhetlen marad az, egyedül nagylelkű nemzetek biztosíthatnak maguknak valódiilag.

Legyen ennélfogva kikapogatva, mennyire csak lehet, a' magyar közönség minden tagja, mihez képest ki-világoljék, hogy valljon ki akarja egyedül phrasissokkal és szemfényvesztésekkel előmozdítani a' közjót, 's valljon ki kész ennek kifejtésére tettel is járulni, mert hiszen mint láttuk — és ez olly világos mint a' nap — most elvégre tette van szükség, 's nem annyira szájról vagy egyéb demonstratiókra; és így felette üdvös lesz, ha egy kissé elkülönöztetik e' két osztály, ha t. i. a' szájhazafiak egy sorba, a' tethazafiak megint más sorba fognak állítani, minthogy a' haza egyedül csak így tudhatja meg: fiai közül kire számíthat, kire viszont nem, 's ekkép kik valók egyedül parádéra és fogyasztásra, kik viszont munkára és kiállításra.

És ezen műtétel, melyre honunk minden publicistát 's minden újságíróit, különösen a' Hírök, Jelenkor, Nemzeti Ujság, Pesti Hírlap és Világ tisztelt szerkesztőseit ezennel mint munkás társakat bizodalmasan felszólítom, korántsem erőltetés; mert a' haza tág terén mindenkinek vagy van pénzecskeje, vagy nélkülözhet valamit, habár csak kicsit is, vagy végre — a' gyermekeket, betegeket és aggyastyanokat kivéve — legalább két tenyerével szolgálhatja a' hont, 's ekkép ha egyedül e' három szer indíthatja meg annyira kívánt jobb egészségségnek a' hazát, ha t. i. egyedül pénzbeli tehetség megmunka léptetheti mind azt életbe, mi már megfoganszott, 's csak illy segítségre vár, 's mi nélkül csak felet-te bágyadtan vagy egyedül illusiókban sőt ezental nem is élhet honunk többé, ha mondom ez így van, valamint tagadhatlanul 's égbekiáltólag így van: akkor azt hiszem, a' netalán bitorlott hazafiságnak lárváit lerántani, a' véletlenül elnyomott 's lelármázott ösztinte hazafiságot ellenben kitüntetni, valamint általános mustrát tartani a' hazafiai kedélyek fölött, ha nem is éppen kötelesség — 's pedig ellenkezőleg ha nem is éppen kötelesség — 's pedig tán az — minden magyarnak, hanc veniam petimusque damusque vicissim szerint szabad; mert minden magyarnak, ki honáért él, van joga tisztába jönni bármilly hazafitársával, hogy valljon hányadán van vele, mikép aztán a' selejtes ne állja a' lelkesnek útját.

És ha van a' magyarnak erre joga, mit tőle tán senki meg nem tagad, ki nemzeti és alkotványos léte körülüli aggodhatását nem akarja megtagadni, akkor e' jog most kétszeresen éled föl, mert mi magyarok, mennyire nemcsak én, de nálam sokkal tapasztaltabbak itélnék körülményink fölött, jelenleg nemzeti és alkotványos regeneratióknak végszélén vagyunk, úgy hogy ha ma elmulasztjuk legalább némieknak megvetni alapját, miközött néhány anyagi kérdés megfejtése minden eddigi tapasztalás szerint kétségtelenül legelső helyt foglal, miket azonban tetemes pénzforrások nélkül de csak meg sem indíthatni, 's annál kevesebbé vihetni végbe, akkor bizvást keresztet vehetünk jövődönkre, 's bús resignatioval elfütyörészvén a' mohácsi nóta mellett még ujjabb kori időtlen eseményünk elegiáját is, tökéletesen meg lehetünk arul gőzödvé, hogy se nemzetileg se alkotványilag többé élni nem fogunk, 's legjobb esetben legfeljebb néhány évig még tengeni.

Lépjetek tehát elé 's hallassátok szavaitokat Ti a' nemzeti és alkotványos haladásnak hívei; és ha nektek azelőtt, mikor a' magyar jobbadán még alult, szokatlannabb felléptem visszatetszett is, legközelebből viszont teljes meggyőződés szerint én nem tudtam mindenben helyesleni eljárásokat, a' minthogy egyedül jó szándék nem mindig vezet ki a' magyar politikai élet

tömkelegeiből, azért tudom csak egyet akartunk 's egy azon ezél, mely után sovárgunk; 's ekkép ha tán némi 's félreértések 's legfőképp a' hiányos definitio' anyiakban legsajnosb ellentételekbe hozott is, fogjunk kezét, vessünk vállat legalább egyben, 's ha bírjuk, hordjunk pénzt a' haza oltárára, vagy ha illyes nincs, mozdítsuk a' közjót legalább némi nélkülözésink vagy becsületes verítékünk 's két tenyerünk által elé; mind azokat pedig, kik se így, se úgy, se ahogy nem akarják szolgálni a' hont, de azon kis ártatlan (?) tévedésben levén, mintha a' haza volna övék és nem ök a' hazáé, a' magyart csak színészileg, játszó, 's ügyes szemfényvesztéseik által „kijátszó“, — azokat, habár legközelebb rokonaink volnának is, mutassuk ki a' nagy világnak, nehogy ha már bukunk kell, lelkes selejtessel egyiránt gödörbe hanyatván, a' világi köz opinio azok-tul is megtagadja a' rokonszenyü részvét emlékkönyvét, kik mindent elkövettek, mi emberi gyarlóságukat felnem mulá, hogy egy vésznek induló népet az emberiségnek megtartsanak.

Ha nem állunk is a' világi események nagy szinpadán, 's ekkép annak nagy része, mit ide ben mívelünk, noha igen ki tudná állni a' legnagyobb világosságot, soha nem fog jönni, vagy csak elferdítve jó napfényre, azért mégis nem egy rokonkeblű hű kedély kíséri, 's pedig megtörhetlen reménnyel sőt várakozással, 's ujjalalulási küzdelminket. Oh ne felejtjük ezt el, mert ha néha vajmi szédítő is a' sokak tapsa, azért a' kevés jobbak tisztelete mindig édes, oh ne felejtjük ezt el, 's feleljünk meg a' jobbak várakozásának, mi nem kevesb — és erre vigyázzunk — mint az:

„Hogy a' magyar, szabadabbelműnstitutiók megerősítésére új és eldönthetetlen gyámokul szolgáljon a' világi nagy opinioiban az önkénynek tendenciái ellen.“

Telekdíji teremet, ismétlem, korántsem adom valamí tökéletes gyanánt. Azt legfeljebb is faórához hasonlítom. Nem arról van ehez képest szó, hogy azok, kik azt nem tartják helyesnek, bármilly távulról is érintessenek ellenséges szellemben, mert megengedem, lehet annál készíteni még jobbat is; hanem az forog kérdésben, mikép pusztá kritikával 's negatiókkal, vagy legfeljebb egy egy magán álló fényesb karika előmutatásával ne engedessenek hátulsó ajtócskákon és kapukon kisurranni az illetők, minthogy faórához hasonló művem — kivált ha annak még annyira megkívántató tökéletesb egybeillesztésére ösztintén fognak járulni honunk némi capacitásai is, kiket ez uttal, a' nélkül hogy itt őket rendre megnevezni szükségesnek tartanám, erre bizodalmasan felszólítok — minden hihetőség szerint meglehetősen fog az idővel járni; 's ekkép, ha csakugyan az idővel járni, és legsajnosabban, sőt annyi szónoklatink, annyi indítványink 's annyi terveink után, legneveltségesebben mindenből kimaradni nem akarunk, nem elég, faórámat fitymálni és azt simpliciter félrevetni, de modificatis modificandis nem bánom sőt igen kérem, vagy el kell fogadni azt, vagy jobbal, legalább hasonlóval állni elé.

Mi elvégre ezen ezikk felírását, t. i. a' definitiót illeti, melynek olly sokszori helytelenségét bokros bajaink egyik főokának állítom, 's melyről ez alkalommal — mert időből és térből kifogytam — alig szóltam valamit, a' definitióról hovahamarább előadandom e' jelen ujságlap által, 's pedig alkalmasint „Oppositio“ czim alatt igénytelen nézetimet. *Gr. Széchenyi István.*

Országgyűlési közlemény.

(Január. 16 kikerül. gyűl. folytatása.) A' vesztegetési törvény hozatalát szorgalmazók tüzes bajnoka az- zal kezdé beszédét, hogy a' szőnyegen forgó tárgy iránt, szokása 's akarata ellen is 2or kénytelen sorompóba lépni. Azt hányák, ugymond, ellenink szemünk-re, hogy mi, kik szigorú vesztegetési törvényt akarunk, a' szabadságot kívánjuk semmivé tenni; de ezen vádat a' vádlók nyakába visszafordíthatjuk, miután a' kortes- kedés pohara már annyira megtelt a' vétek mérges le- vével, hogy tán alig mulik el egy rövid esztendő, 's az alkotványi szabadságot semmivé fogja tenni. Mondat- tott hogy a' vesztegetési törvényvel nem kell a' sasnak szárnyát szegni; de kérdem én: micsoda nyomorult sas- hoz hasonlít a' mi alkotványunk, miután tudva van, hogy valahányszor a' kormányt föllépni tetszik, hatalmá- val eltörpül előtte minden 's egy két szava megsemmisít minden statutumot; alkotványunk illy szerencsétlen ál- lásában csak nyerhetünk, de veszténivalónk már sem- mi sincs. Némelyek neveltségesnek tartották Braun- schweig megemlítését, de a' neveltség azonnal elosz- lik, ha a' történetek könyvébe tekintünk 's látjuk, hogy a' 700 ezer lélekből álló kis Braunschweig elég szí- lárdással birt kormányáról elűzni herczegét, ki a' tör-

vényt meg nem tartotta. Van megye, hol ha kortesek nincsenek ben, a' gyűlésen a' kaputosok mint aláztos szolgák terdet fejet hajtanak a' főispánnak; ha pedig a' kortesek számosan megjelennek, rutúl ledorongolják a' törvényt, mint az legközelebb az 1836ki 11 t. cikkkel történt és ezt mind a' vesztegetés okozza. Kérem: nincs é hát szükség szigorú vesztegetési törvényre? mondják, hogy illy törvény végrehajtása mindennemű visszaélésre alkalmat szolgáltat, a' mennyiben M. országban százával lehet pénzben hamis tanukat vásárlani, 's a' mennyiben az őrszék a' pártérdeki alacsonyásból kiemelkedni nem tudván, a' hozandó törvény részrehajlatlan végrehajtása iránt garantiát nem nyújthat. Ugyan az istenszerelméért, mi magunk törvényhozók mondjuk-é ki az anathemat hogy polgári intézvényink annyira elfajultak, hogy a' magunk által alkotott törv. sem biztosíthatjuk magunk ellen. Azok kik vesztegetési törvényt nem akarnak, hivatkoznak Angliára, mondván, hogy ott nincs különböző érdek, nincs kül befolyás, annál fogva a' vesztegetési törvény helyén van, de hazánkban mind ez megfordítva áll, ugy de ezen okoskodás inkább melletünk mint ellenünk harcol, mert ha Angliában, hol kormány és nemzet közt érdekesség uralkodik, még is szükséges a' vesztegetési törvény, kérem: nem nagyobb szükség van é erre M. országban, hol a' polgári jogokat gyakorló osztálynak már kiesinye szinty mint nagy, irgalmatlanul el van adósulva, a' birtoktalan nemesség demoralisálva, elaljasulva és önállásából majd egészen kivetkezettve, még egyszer kérem: nincs é mind ezen baj ellen ovószerekre szükség? valóban ha meggondolom, hogy minden ország támasza talpköve a' tiszta erkölcs, önkénytelenül el kell mondanom, hogy errant, peccant, delirant mind azok, kik a' megvesztegetési törvény alkotását olly megátalkodva ellenzik. Ha magunk föllépünk a' visszaélések ellen, jobb szolgálatot fogunk tenni alkotmányos szabadságunk mellett, mint minden nagyszerűen csengő népphrasainkkal használunk polgártársainknak. — Én pártolom a' választmányi szerkezetet, de végére kívánom tétetni, hogy a' vesztegetés vesztegetés utján nyert hivatalától, a' megvesztegetett pedig szavazási jogától fosztassék meg, 's általában a' vesztegetéssel eszközölt választás legyen érvénytelen. Ezen indítványom a' szabadság érdekében van, mert most a' kormány törvényen kívül is megsemmisítheti a' választást. A' vesztegetési törvény ellenzőinek fő szónoka így válaszolt: az érd. követ ur talán nekem akart szemrehányást tenni azon kijelentése által, hogy 2szor lép e' tárgy iránt sorompóba, miután én e' tárgyan már többször felszóltam. Ám legyen! de az érd. követ ur azt mondá, hogy mi, kik vesztegetési szigoru törvényt nem akarunk, delirálunk. Ki megengedi hogy itt deliráljon, az e' tisztes testület ellenében több mint széksértési büntetést érdemel. Ha ő fontosnak látja a' szőnyegen forgó tárgyat, én is annak látom, és épen azért követtem el mindent a' vesztegetési törvény alkotása ellen, iparkodásomnak sikere nem lön, mert a' többségnek más tetszett. Igaz, hogy Braunschweiggal egybe hasonlítva szomorú a' mi polg. helyzetünk, és sok a' megyékben a' baj és feltornyosultak a' választásoknál a' visszaélések 's kevés számuak a' megyék, melyek a' kormány erőszakoskodásának ellenállhatnának. Én azonban azt hiszem, meglehet deliriumomban, hogy mennél népesek a' gyűlések, annál könnyebben ellenállhatunk a' kormány erőszakolásának, és ha a' választók számát csökkentjük, az által a' visszaéléseknek sem vesszük elejét, magunkat azonban még is mondhatlanul gyengítjük. Ugy tartom, nem az a' kérdés: hozzunk é vesztegetés ellen törvényt, mert már ezen tulesztünk. Azon sem lehet többé vitatkoznunk, hogy ollyat hozunk, melly a' választási szabadságot el ne ölje, mert ebben is mindnyájan kezét fogtuk, hanem arról van a' szó, hogy ezen törvényjavaslat, ugy a' mint itt áll, nem fog é a' hatalomnak visszaélésre alkalmat szolgáltatni. Én ezirant szólaltam fel többször, de erre az érd. követ semmit sem felelt hanem azt veté, hogy ha mi az őrszékben sem bizunk, ugy anathemat mondunk egész polgári intézvényünkre. Ugy de ezt mi nem állítottuk, csak azt mondtuk, hogy a' pártok által szaggatott megyében az őrszéki bírónak is valamelyik párthoz kell tartoznia, mi Angliában egészen máskép van, miután ott nem az itél, a' ki választ. Erre az érd. követ szinte nem felelt, hanem fölhordá hogy vesztegetési törvényre azért van szükség, mert a' kormány most minden vesztegetés nélkül is cassálja a' választásokat. Mire ismét én azt válaszolom, hogy ha a' törvény ugy állapítatik meg mint azt az érdemes követ ur indítványozta, mi magánál a' szerkezetnél is szigorubb, akkor előljük szabadságunkat és a' főispán kezébe adjuk magunkat, ki ha érdekében nem lesz a' választás, a' vesztegetési törvény ürü-

gye alatt annyiszor a' mennyiszor megsemmisítheti azt. Az előbb szólott káptalani követ urnak azt válaszolom: hogy ha ezen törvény által minden pártoskodásnak még az annyira divatos egyházának is eleje vétetnék, akkor lelkiem egész erejével pártolnám e' szerkezetet. De tudnunk kell, hogy a' pártoskodás és szabadság egy gyökere van, ugy hogy ha a' pártoskodás gyökerét elvágjuk, akkor már egyszersmind a' szabadságét megsértetjük 's midőn ez irant emelünk szót, akkor egy érdemes követársunk azt mondja, hogy delirálunk. Mondják hogy a' meggyőződést büntetni nem lehet. Nem is ez a' kérdés, hanem az, hogy a' meggyőződésnek constatirozvakkell lenni. Emlékezzünk csak a' bünt. törv. könyvre, hányszor mondatik abban „rosz, álnok szándékból,“ 's ezen fen nem akadtak a' RR, 's most midőn a' megvesztegetés fogalmára vonatkozólag a' meggyőződés szóba hozatik, megijednek tőle. Továbbá a' nem fegyveres csoportbani bevétel néhány nappal ezelőtt maga ezen tábla megengedhetőnek nyilvánította, 's így a' fuvar és élelmet illető kívánságom sem volt egyéb mint a' t. KK. és Rk többségének határozata. Több megye követei vastag megvesztegetésekre példákat hoztak fel, ezek meg büntetése iránt a' többség szinte megegyezett; továbbá közhelyességgel fogadtatt az hogy a' hatalmasok kezéből is kivéssék a' vesztegetési eszköz 's majd egyhangulag kimondatott, mikép a' t. KK. és Rk a' választók számát kevesebbiteni nem akarják. Azonban már ma az mondatik hogy a' bevétel vesztegetés, erre tehát büntetést kell szabni. Így járunk mi, midőn a' politikai vétségek meghatározásában általános eszméből nem indulhatunk ki, akaratlanul ugrásokat teszünk 's vezéreszme nélkül a' vitatkozás tekervényes tömkelegébe tévelyedünk. Ha a' megvesztegetésről törvényt akarunk alkotni, ollyannak kell annak lenni, mellynek definíciója megegyezék a' dologgal; a' pártoskodást mint a' szabadság eszközét nem kell előlni, hanem oda intézni törvényes szabályinkat, hogy a' szegényebbek azon oligarchiával joggyakorlatban alpari tétessenek, kívánom hogy az élelmezés és fuvar kiszolgáltatása szabad legyen. Van még egy körülmény, mi a' megyei kihágások korlátoztatása iránti törvény-hozatalba életbe vágó ovakodást igényel tőlünk: ugyan is mindnyájunk előtt tisztában áll, hogy a' megyéket rendezni kell, hogy képviselveit kell, 's hogy ez addig meg nem történhetik, míg a' nép az alkotmány sáncaiba bevéve nem leszen: ám de ha a' mostani kihágások élénk befolyása alatt olly törvényeket alkotunk, hogy gyűlésink nagyon is elcsendesülnek, nagy kérdés: vajjon belé egyezik é a' kormány hogy a' megyék valaha rendeztessenek, és ha ő a' külső palliativ orvosság által célját éri, nem oda fog é törekedni, hogy a' polgári életünk feldicsőtésére szolgáló belső orvosság ne alkalmaztassék? Nagy bajunk az nekünk, hogy polgári intézkedésinkben a' rég it könyveden megváltoztatjuk, de helyébe újat nem állítunk. Emlékezzünk csak az urbéri 's egyéb törvényinkre, 's a' dolog egész világában álland előtünk. Sz. követe azt mondá hogy kevés haladási kérdéssink mehetnek tökéletességre, mert azokat az intelligencia a' kortesek ellen nem létesítheti. Erre válaszul szolgáljanak utasításink. Ki dictálta azokat, ki szorgalmazta, hogy a' városoknak 16 szavazatot kell adni, a' megyei visszaéléseket korlátozni 's a' kir. városokat rendezni stb. 's melly megyei gyűlések illy eredvényre vezetnek, azoktól én nem félhetek. Hogy még is némelly haladási kérdéssink tökéletességet nem érnek, ennek okát abbantálalom, hogy több életbe vágó kérdéssink megoldása készületlen találta a' kormányt: illyen a' vallási törv. javaslat, ollyan az örök megváltási törvény, mi csak megmutatott de végrehajtásáról nem gondoskodott, illyen a' magyar nyelv és nemzetiség ügye. Ne legyünk tehát ollyanok mint a' zsidók, kik bakot keresnek, mellynek vérvél minden bűneiket elmosás, ne keressük mi is minden bajaink okát a' megyei kihágásokban, hanem vállalt vállhoz vetve, igyekezzünk törvényt alkotni, melly a' szabadságot sem veszélyezteti, a' rendet is előmozdítja. — Mondjuk ki világosan, hogy szegényebb nemes társainknak jogai gyakorolhatása előmozdításul, a' fuvar 's élelmezés szolgáltatás nem vesztegetés, különben ha az előttünk álló törv. javaslat ugy terjesztetik sanctio alá, akkor bátran elmondhatjuk már jó előre, „vae tibi libertas Hungariae!“ Az ülés d. u. 1 1/2 eloszolván a' tanácskozás folytatása más napra halasztatott. —

CXL. dik ker. ülés, január 17én kezd. 9 1/2 óra-
kor. Tárgy: A' vesztegetési törvény szerkezetére fölötti vitatkozás folytatása a' 39dik §. szerkezetére nézve. Azon módosítások, mellyek a' megyei kihágások iránti választmányi javaslaton kerületileg tétettek, felolvasatlanul köziratra bocsátatván, megeredt a' tegnapi fél-

benszakadt vitatkozás a' 39 § körül. Igazán körül, mennyiben több eltéréngés törtévény, még mai napról sem dicsekedhetünk vég credvénnyel. Czáfolat czáfolatot ért. A' czáfolatokban több érdeket gerjeszte a' személyesség, mint a' szőnyegen forgó ügy komoly felfogása, ugy hogy ma már jól mulatta magát a' hallgató közönség, rovására egy a' vesztegetési törvény szigorúságát lelke egész hevével szorgalmazott követnek, ki tegnap élénk színekkel festetve hazánk szomorú jövődjét, ha annak keblén a' vesztegetés mérges kigyóját törvény által legyezgetnök, a' vesztegetési törvény ellen kevés de a' vitatkozásban bámulatos erőt, ügyességet és tapintatot kifejtett ellenzőiről, ezen szavakat találta felidézni, hogy azok „errant, peccant et delirant.“ Egy élemedett követ kezdte meg a' tanácskozást, illetőleg vitát, egy káptalanbeli követhoz intézvény előbb szavait, ki tegnap a' meggyőződésről 's lelkiösméretéről beszélt: a' p— káptalan követének tegnapi nyilatkozatában, ugymond sok igazat találtam, mi épületesen hallottam az érd. egyházi követtől. Azt mondá a' föltiszt. ur, hogy a' meggyőződés mindenkié szent, melly arany elvet ha az egyház mindenkor követet volna, Galilei nem fogott volna halálra ítéletni azon meggyőződéseért, hogy nem a' nap forog a' föld körül, hanem ez ama körül. De reménylem, hogy az érd. föltiszt. ur, holtig meg fogja tartani azon szép elvet, 's azt az átmeneti 's más kérdések körül velem együtt fogja alkalmazni. Mondá még az érd. föltiszt. ur, hogy a' korteskedés a' honjövőjét veszélyezteti 's ebben is igaza van, csak az kár, hogy a' tegnapi nyilatkozatok minden szavai naplóba nem mehetnek, hogy azok idézethetnének annak idejében a' főpapok korteskedései ellen is. Mi magát a' tárgyat illeti: a' meggyőződést én sem kívánom érintetni a' szerkezetben, mert tökéletes igaz azon német példabeszéd, melly azt tartja, hogy a' gondolatok nem esnek harminczad alá. Momus is ablakot kívánt hajdan az ember keblire, hogy gondolatit megláthassa. 's a' t. Mi még inkább lehetetlenül azóta, mióta a' világ leghíresebb és fortélyosabb kortesei, bizonyos szerzetesek, a' probabilismus és mentalis reservata eszmáját felalálták, kik azt hirdeté, hogy meggyőződésből beszélnek, még akkor is, midőn szavaik azzal legnagyobb ellentétben állottak. A' bevétel megérítésének nincs helye a' tárgyalás alatti §ban, 's azoknak, kik azt a' törvényjavaslatba kívánják igitatni, a' 40 § tárgyalásánál kell vala kívánataikat előterjeszteni, hol azonban csak fegyveres csapatok bevétele tiltatván, alattomban értetik, hogy fegyvertelen csapatok bevétele nem tilos. Étetésre itatásra törvényel mondani ki, hogy nem vesztegetés, igen csiklandós, mert ha ezt a' korteskedés furfangos mesterei megtudják, elbámulunk belé, mennyire fogják ezt majd a' haza kárára kizsákmányolni. E' költséget egy két magányosember nem viselheti a' nélkül, hogy gyanut ne gerjesztene, mintha általa magányérdekeit kíváná előmozdítani; 's ha a' magas czélt, mi P. megye követe kíván a' bevétel élelmezés által elérteni, megközelíteni kívánjuk: állítsunk közönséges nemesi pénztárt, mellynek költségét vitessenek be a' megye székvarosába 's tartassanak ott választás ideje alatt azon szegényebb rendű nemesek, kik választási jogaikat saját költségeiken gyakorolni nem képesek különben. Ha az élelmezés 's bevétel megengedtetik, alkalmasint minden régi állapotában marad; 's a' kir. biztosságok megfognak sürüdni a' megyékben, pedig azon biztosságok felérnek ránk nézve az egyiptusi 10 csapással, mert rendszeren barátot barátal, apát fiúval mindenkor ellenkezésbe hoznak 's általok a' megyei közadminisztratio mindig szenved. A' szerkezetben kívánom behagyatni az egy hónapi határidőt, a' mellyen tul választás után, semminemű vesztegetési feljelentés elfogadható ne legyen; az pedig, hogy nőtelen követ a' bűnös társ valloását mások ellen is kívánja használtatni, igen csudálatos, mert ezen ely miatt a' nőtelen uraknak különösen meggyölne bajok. A' tegnapi idézett német tudósokra 's törvényhozókra annyit mondhatok, hogy ők szobájokban rendszeren gyönyörű könyveket tudnak irni és szép elveket felállítani; de a' gyakorlati kormányzáshoz nem sokat tudnak; és hogy Braunschweigban jó törvények vannak, az nem annyira az ő érdemük, mint a' történeté, mert IV. György angol király, Braunschweigi hg Károly gyámja által viteték be azon mintaországul a' jó rend, mi Károly hg gyámság alól ki kerülővén felzavart ugyan; de a' párizsi villám fényénél a' rendzavaró herczeg elűzeték, 's a' rend ismét helyre állt 's így következett el azon kis országra az arany idő. Azt mondják, szigorú megvesztegetési törvényt fogvert adunk a' kormány kezébe szabadságunk ellen; hiszen különben is kezében van az ország, hatalom és dicőség, 's intézkedésinkkel neki nem sokat ártunk; övé

az erő 's vele könnyen úgy járhatunk mint Lévi zsidó II. Fridrik porosz királyal, kit midőn a' hollandusok fizetésre szorítottak, a' nevezett zsidónak meghagyá, hogy veressen rosz pénzt; mi megtörténvén, Fridrik király a' rendeletére készült rosz pénzzel elégité ki hitelezőit, de a' rosz pénz csak hamar visszaküldeté 's Fridrik király, hogy becsületét Europa előtt el ne veszítse, Lévi zsidót felakasztatá és II. Fridriket a' történetírás nagynak nevezi. Én, míg jobb nem adatik elő, a' legújabban előterjesztett szerkezeti javaslatot pártolom, mint a' mi előttem minden társai közt leginkább kielégítő. Egy más megye követe előadá, hogy a' tárgyalás alatti t. javaslat vitalkozás közben nem hogy előhaladna, hanem inkább visszalökődik. Tegnap a' törvényjavaslat szerkezete, nem pedig a' fölött kellett volna folyni a' tanácskozássoknak, miben áll a' megvesztegetés lényege. De a' tanácskozás tárgyától éles szóváltások mellett meszsze tért, 's az ellenzéki táborban ismét meghasonlás történt, mire okot azon gyanúsítások adtak, mik szerint a' megvesztegetési szigorú törvény pártolóirol a' hirdettek, mintha ők a' korm. érdekei mellett harcolnának. Ezen gyanúsítások ellen én magamat védeni nem akarom, ne hogy rám alkalmaztassék a' liztlopó molnár példája, ki békével türt minden becsületsértő czimet, de a' liztlopó nevezetre tüzes haragra lobbant; mert e' nevezetnek igaza volt. Egyébiránt világosan áll előttem, hogy törvényhez, annak alkotásakor biztos jövőt kötni lehetetlen, törvényjavaslatok jövendőjét belátni bajos. A' történetírás tanúsága szerint a' legovatosabb tvények mellett is, elkövetkezett némely nemzetekre az elpuhulás, melly miatt erőteljes kormányzó 's ügyes ministerség által könnyen önkény alá vettek, mások ellenben föl-emelkedtek mind a' mellett, hogy bizonyos törvények alkotásakor a' szabadságvesztés rémeit állíták elibe a' politikai jósok. Hitte é azt Anglia valaha, hogy a' thea miatt meg fog válni éjszak-amerikai gyarmattól, 's hiszik é ezek kezdetben, hogy a' thea miatt szabadságra emelkedjenek föl? 1824ben, midőn a' kihágásokat körleveleiben megrová a' kormány, 's azok ellen ajánlá a' titkos szavazatot, a' kormánynak ezen ajánlatára az mondaték, hogy a' titkos szavazás a' nemzetet szabadságának egy nevezetes részétől a' szabad felkiáltástól fosztja meg; és 1839ben már megbarátkozék vele a' nemzet, 's ma már azt a' megyei kicsapongások egyedüli gátjának 's a' szabad választás hatalmas védőjének tartjuk; 1805ben az armális ns minden tehertől fölmentetett; 1832ben pedig a' jobbágytelken lakó nemesek alá vetettek az adónak, 's most 14 megye hozott utasítást a' háziadó mellett 's már ma nem olly általános azon vélemény, hogy az adó meg nem férhet a' szabadsággal, mint hajdan. Az adó magában még sem szabadság sem zsarnokság. Ki meri mondani, hogy egy 33 pontban adózó szomszéd tartomány szabad 's mi mégis elakarjuk fogadni, mert Angol- és Franciaország is adózik és szabad; 's lehet, velünk is így történik ez, de történhetik ellenkezőleg is. Bizonyos testület minden esetre kedves mosolylyal tekinti, hogy a' magyar most önként rohan azon hálóba, mi számára már száz év óta szövetik. Én nem kívánok többet az ösiség ellen, csak egyetlen czimet, mellyen érvényes örök eladás történhessék; a' korteskedésre nézve nem többet, csak az élelmezés 's bevétel megengedtetését, 's csekély egyediségem képes leend lerontani az ösiséget, 's meghusitandja bármely megyében a' korteskedés hivalkodási ellen tendő minden intézkedéseket. Ezt más egyediségek épen úgy véghez vihethik nemzetiségünk 's alkotványunk erősítésére, mellyeket most kellene leginkább erősíteni, midőn a' hatalom kezelőji annyi ellenszenvet tanúsítanak irántok. A' legújabb események meggyőzhetnek mindenkit arról, hogy alkotványos országot évenkénti országgyűlés nélkül kormányozni nem lehet. Magyarország adójának összege ugyan nem sokra megy, 's behajtása sem eszközöltetik illő szigorral, de megtagadatása még is megállítaná a' kormány kerekeit, 's ha tán másért nem, azért is szükséges évenként tartani országgyűléseinket; e' mellett szükség a' nemzetnek törvényhozását állítani örül a' kormány mellé, hogy kormányunk a' törvényhozás szellemében működjék; mit hogy könnyebben elérhessünk, szükség gondoskodni ovószerkről, mert ha erről a' törvényhozás nem fog gondoskodni, kényszerülve lesz az önkény olly eszközökhöz folyamodni, mik előttünk nem legkedvesebbek leendnek. Én egy véleményben vagyok ugyan T. megye követével, de esztelennek még sem mondhatom az ellenvéleményűeket. Végre egy érd. követ azon állítását, miszerint ha jövő 1847ig ismét 140 ember mulnék ki a' korteskedés miatt, még akkor sem járulna szavazatával olly törvény alkotásához, mellyről meg van győződve, hogy veszélyes a' szabadságra 's bátran nyilvánítaná

küldöji előtt, hogy ezen törvény alkotásához segédkezeket nem nyujtott; én megfordítván azzal végzem beszédemet, hogy ha a' javasolt módosítások következtében 1847ig 140 ember hal meg, bátran elmondom küldőim előtt, hogy ama módosításokhoz én segédkezeket nem nyujtottam. Többen nyilatkoztak ez értelemben, különösen egy megyei követ a' korteskedés történetéből felhozá, miként 1687 előtt királyok korteskedtek országgyűlésinken a' magyar koronaért; sőt Róbert Károly mellett maga a' romai pápa is korteskedett Gentilis bibornok 's a' magyarországi papság segédelmével. Ugyanezen követ minapi kijelentéséhez képest, a' választók nyers tömegétől a' meggyőződést is megtagadá, 's állítá, hogy a' ki szavazatát eladta, annak már nincs szabadsága, ki el nem adta, azét a' megvesztegetési törvény nem veszélyezteti. A' megvesztegetés meghatározását, magában a' megvesztegetésben, épen úgy befoglaltnak hívé, mint a' lófuttatásában a' lófuttatásban, 's a' lopását a' lopásban. Ezért a' meggyőződés említését mellőzni kívánta is a' megvesztegetés meghatározásában általánosan, mert mi nem mondhatjuk el Krisztussal: „regnum nostrum non est de hoc mundo“ 's így a' sziveket nem vizsgálhatjuk. Utána egy követ a' megvesztegetés eseteit kívánta a' hozandó törvényben előszámláltatni, mivel különben minden törv. mi e' tárgyban hozhatók, vagy henye, vagy igazságtalan leend, mint azok, mellyek a' meggyőződést veszik fel a' megvesztegetés meghatározásában. Egy tiszai követ emlité a' törvényjavaslat mellett, mikép Angliában épen a' radicalok sürgetik, hogy (titkos szavazás 's a' választói képesség szélesítése által) a' szegényebb választók megvesztegetése törvény által akadályoztassék meg. Robespierre pedig a' convent idejében közpöntárból kívánt a' szegényebb választóknak napi bért adatni. — A' p—i indítvány pártolói, vagy is azok, kik a' megvesztegetést a' meggyőződésre kívánták alapítani 's a' bevétel és étetés itatás megengedtetését nyiltan ki akarták mondatni a' törvényjavaslatban, leginkább a' tegnap idézett „delirant“ szó és más személyes sérelmek ellen kelték ki. Egy fiatal követ így kezdé beszédét: minél bizonyos az, hogy politikai intézkedésekben csalhatlanságot magának senki sem igényelhet, helyhatósági rendszerünk nyesegetésében annál ovatosabban kell eljárunk, mert nekünk sem szabad sajtónk, sem felelős ministerink nincsenek. Én a' korteskedést nem tartom olly veszélyesnek, mint némelyek, mert ezen korteskedés ideje alatt, municipalis életünk inkább fejlett, mint súlyedt. Sz. követe ha tisztán criminalitást lát e' kérdésben, miért nem elég-szik meg a' bünt. törv. könyvre való utalással? hisz ez által önként elismeri, hogy itt a' legnagyobb alkotványos kérdéstről van szó, melly iránt alkotványtalan országok codexre hivatkozni nincs helyén; mert Napoleonnak t. könyve lehetett jó, de választási törvényei bezzeg roszak voltak. Az érdemes követ ur által tegnap Rotteck iskolájába utasítottánk, de ezen utasításnak aligha volt helye, midőn a' braunschweigi codexről való szó, mellynek roszaságát az is bizonyítja, hogy a' büntetőtörvény kidolgozásával foglalkozó választm., annak hasznát sem veheté. E' mellett a' mi alkotványunk egészen más alapon nyugszik, mint Braunschweigé. T. megye követének felelem, mikép igen feltűnő, hogy az érdemes követ ur erősebb kitörésit mindig az ellenzék ellen intézi. A' „delirant“ kifejezésre azt mondom, miképen vagynak időpontok, mellyekben némely egyedek a' politikai téren szundikálnak, meg illyenkor megfedkeznek a' hely méltóságáról, 's az ügy szentségéről 's önmagukról. Ki volt illy állapotban, azt meg nevezni nem kívánom, de kérem az érd. követet, ne alkalmazza olly merészen a' latin idévényeket, mert nem mindig másnap talál következni a' felelet, 's a' rögtöni válaszok (a' felelet) olly jeleneteket is idézhetnének elő könnyen, mik talán másutt nem tűnnének annyira föl, mint az ország törvényhozási teremében. Egy más követ elmondván azokat, miket már máskor is kifejtett, a' delirant szó idézése iránt így nyilatkozott: Mind a' mellett hogy az érdem. követ rólam 's elvtársimról olly hitben látszik lenni, hogy mi delirálunk, én még is az érdemes követről azt hiszem hogy okos, derék férfi; azonban meglehet, hogy e' két hit közül egyik sem igaz. Mondatott még, hogy a' kormány minden hatalma mellett sem olly erős, hogy még több erőt nem lehetne játszani kezébe, a' nemesek bevitelére 's élelmezésére indítványzott közcassa olyanokat is terhelne, kik annak hasznát nem veszik. Megjegyeztetett, hogy a' delirant kifejezés, nem igen mutat higgadt állapotra, 's furcsa példa a' törvényhozástól épen a' megyei kihágások tárgyalásakor. Ezután elevenig metsző finomsággal állítotték a' delirant szót idéző követ saját követársá ellené-

ben, 's utasították Knigge olvasgatására. Mondatott még egyéb is, mivel olvasóinkat untatni nem akarjuk. Az elmés vagdalkozásban versenyezni látszó nyilatkozatok közben komoly méltósággal emele szót azon tekintélyes követ, ki erős meggyőződését jelenté az iránt, hogy a' hallott szemrehányások mellett egyik fél sem akará a' másikat sérteni, 's egyik sem hívé a' másikról azt, hogy a' helyhatósági rendszert és szabadságot akarja felforgatni, mind két fél csak aggodalmát nyilvánítá, mellyből rosz akaratra húzni következtetést nem lehet, különben a' rokonérzelmet rút viszálykodás fogja felváltani. Azok mellett, kik a' vesztegetés ellen különösen hozandó súlyos büntetést ellenzik, harczol az országos ülésben átment bünt. könyv I. rész 1. fejezete, melly szerint büntetnek csupán az ottan előszámlált tények tekintendők, mellynek megállapításakor a' választmány előtt főnforogván a' korteskedés, arra a' széksértés büntetését kívánta alkalmazni. Az egyenvonal, melly a' hivatalnok és a' választó közt vonaték azért, hogy a' választók megvesztegetése bün gyanánt büntetethessék, nem áll; mert a' hivatalnok a' polgári törvények adományából bir bizonyos jogokat bizonyos kötelességek teljesítéseért; a' választói jog pedig természet szerint mindenkit illetne, 's azok, kiknél a' polgári törvény azt meghagyja, ennél fogva semmi új kedvezményben nem részesülnek, csak természeti jogok birtokában erősítettnek meg. A' megvesztegetést semmi szigorú törv. nem irthatja ki, közvélemény annak egyedüli orvosa. De a' kormánynak sem lehet, ha nyugalmat akar, olly férfiakat ültetni főispáni székbe, kik magokat a' korteskedésben tüntették ki. A' kormány köteles jó példát mutatni a' nemzetnek, mit némely újabb eseményekre nézve mindeddig elmulasztott. — Mi a' szőnyegen forgó tárgyat illeti, a' 39. § első szerkezetét, már általános többség elveté, tehát ahoz visszamenni szintugy nem lehet, mint nem annak fejtegetéséhez, hogy a' megvesztegetés ellen törvényt hozni nem lehet 's nem célirányos; mert hasonló többség határozá el, hogy a' megvesztegetés ellen törvényt kell hozni. Most csak a' törv. szerkezetéről lehet szó, mellyben a' választói jog elvesztését büntetésül megszabni nem lehet, mivel ezen büntetés a' crim. codex elveivel ellenkezik, 's az ellenpártokat gyilkolná meg, mellyeket alkotványos nemzet kebléből kiirtani nem lehet, nem célirányos. P. javaslata a' meggyőződés iránt a' bünt. törvénykönyv elveiből van merítve, de mivel a' foganatot titkos szavazat mellett kimutatni nem lehet, a' ker. jegyzők legközelebb beadott szerkezetével megelégedhetni. P. indítványát a' bevétel iránt szólót a' 40dik §ban befoglaltnak hiszi. Egyébiránt ha a' KK. és RR. biznak benne, hogy küldöik egy új teher- vállalástól nem idegenek, a' B. megye által indítványzott nemesi közpöntár a' bevétel költségeit legcélszerűsábrban fedezhetné. Miután maga a' tárgy eléggé ki van merítve, szóló a' törvényjavaslat szerkezetének pontonkénti fölvetelét kívánta. Végül azon követ emelt szót, ki már ma jobbról és balról számtalan csapás által sújtattott, 's illy formán védelmezé magát: A' 40 szó többségű végzés után elunván a' hozszura nyult retrogad vitatásokat, kissé talán, kellenél hevesebben, de nem olly élesen fejezem ki tegnap magamat, mikép ma visszatoroltaték. De kérem idézetemet nem egyes kikapott szavakban, hanem egészben vétetni figyelembe, 's úgy mint idézve volt, feltételesem, mi nem vala egyéb egyszerű visszatörletésnél azon gyanúsításnak, melly ellenem 's véleménytyársim ellen emelték. Azt mondák, csodálatos, hogy legélesebb kitöréseim mindig elvtársimat, az ellenzék férfait illetik, holott ennek oka könnyen átlátható; mert ha tekintélyek vesznek fel tévtant, az a' státusra nézve mindenkor legveszélyesebb, 's ha az ellenzék tekintélyes férfaitól kell azt hallania, nagyobb erőt szükséges ellene kifejtteni, mintha az ellenfél védelmezné azon tévtant; mert más követek előadása soha sem gyakorol e' teremben olly hatást, mint P. követeé. Ezen érd. követ ur, előadásomat loyálisabban czáfolgatá tegnap, mint egész csapatjoka' maimegtámadóknak, kiknek előadásai legfőlebb is csak pillanatnyi rivalgást idéztek elő, 's mivel ebből áll minden eredményük, felelgetni rájuk nem vagyok hajlandó; de P. érd. követének azt válaszolom, hogy olly élesen azért keltem ki ellene, mert az ő szavaiban súly van, 's nem lehet tovább tűrni, hogy az érd. követ nyolcz nap alatt mindig az üres szalmát csépelgeté, holott általános többség kívánt vala ellenében törvényt a' megvesztegetés ellen, és ő még is csak annak czélszerűtlenségét, lehetetlenségét vitatgatá. Mondott még szóló egyet 's mást személyére 's eddigi követi eljárására vonatkozót, igazolandó azon nevezetes föllepéseit, mellyek az oppositio kebléből őt ellenébe állították. A' mai feleléseknek némi keserűségeen ki-

vül azon eredmény a' tanácskozás fo napra halasztato CXLIdik ke sa a' tegnap félbe vesztegetési törv közül még ma is t radtak, egy föl törvény sirba dön vesztegetési törvé gyar alkotványt. nak okai már az el sóink előtt, ezeket azon czáfolatokat birtak, de olvasói ban meg kell emlí ruságszerző d e l i követ szóla utóljá mely csipősb észre nős leczkézgetése a' szólókat, T-meg ző előadásával ve nek: Tegnap nem kérdésben levő ta vártam: a' boszus megtörténik, akko nyival inkább ne lyeskedések, nem kérdést tárgyztál szorosabb összelt mond, szükségűn sebben mehessün lyeek legközelebb tehát fátyolt mind magát a' tárgyat. mint egy érd. köve tatott szerkezetet ve; de arról sincs ellen törvényt ho jelen szerkezetről osztom: 1 ör van 2or eljárás, ezt a rozzhatni meg, ug tás actusa alatt az eskütszék eli zek már engem k tetést keveslem, büntetéses, de a re, a' vesztegetés dolom. Ugyan is megvesztegetés, zal, hogy ezen m tás megmentesse vesztise el a' hivatalbeli vissz mozdítani, miért sek legnagyobb módosításokkal van még egy törv mintha ezen törv sőt inkább a' sze befolyásának er mellyek ezen n szegény b) hogy által őt a' kihág önálló. Ezen é gyán némely hi nek modorára ' rendbeli fellépé megye követe ho lat helyett kelet illető követre P si t. javaslatot il enyhíteni akart sítások ajánlat nak választmán getésre nézve h ki szavazatát h re előre ki alk minden, ki más előre kötelez, megvesztegetés csak egy hónap nasz el nem fog vesztegetés eli ellen bizonyít. bért a' megve háromszorosat E' szerkezet- n

vül azon eredménye lön, hogy az idő későre haladván, a tanácskozás folytatása a 39. § szerkezet felett más napra halasztatott. —

CXLIdik kerül. ülés január 18án, tárgy: folytatása a' tegnap félben szakadt tanácskozásnak. A' megvesztegetési törvény ellenzői szintugy mint pártolói közül még ma is többen az általánoskodás mezején maradtak, egy felől azt mutogatván, hogy a' vesztegetési törvény sirba dönti, más felől azt hirdetvén, hogy a' vesztegetési törvény megmenti sirba döntéstől a' magyar alkotványt. Egyik félnek szintugy mint a' másiknak okai már az előbbijelentésekből ismérések olvasóink előtt, ezeket tehát ismételni nem fogjuk, mellözve azon czáfolatokat is, melyek helybeli érdekekkel ugyan bírtak, de olvasóinkat alig ha érdekelnék; annyit azonban meg kell említnünk, hogy miután tegnap a' háborúságszerző delirant szó miatt megtámadott megyei követ szöla utóljára, előadására még ma is tétettek némely csipősb észrevételek. Azonban mielőtt a' kölesönös leczkézgetések viszketege újra megszállotta volna a' szölokat, T-megye idősb követe körül belül következő előadásával vette elejét a' kedélyingerlő kikeléseknek: Tegnap nem szöltam, nem kértem a' Rket, hogy a' kérdésben levő tárgyat bevégezni ügyekezzenek, mert vártam: a' boszuság hadd forrja ki magát; mivel ha ez megtörténik, akkor könnyebbülve érziazembermagát, annyival inkább nem szöltam, mert ama viták nem személyeskedések, nem jellemserlők valának, hanem csak a' kérdést tárgyzták. Ezen eset soraink között talán még szorosabb összeforrást fog eszközteni, melyre, ugy mond, szükségünk talán most lesz legjobban, hogy erősebben mehessünk szemközt azon eseményekkel, melyek legközelebről fenyegetnek bennünket. Vessünk tehát fátyolt mind azokra, melyek történtek 's nézzük magát a' tárgyat. Szó többé, mond szölo, nem lehet arról, mint egy ird. követ mondá, hogy visszamenjünk a' nyomtatott szerkezetre, mert ez szavazással már el van vetve; de arról sincs kérdés: szükség e' a' megvesztegetés ellen törvényt hozni, mert ez is már határozat. Csak a' jelen szerkezetről lehet tehát most szölni, ezt 3 részre osztom: 1.ör van ebben definitio, mely engem kielégít. 2.ör eljárást, ezt az eskütszék elfogadása után határozhatni meg, ugy hogy a' mely kihágások a' tisztujtás actusa alatt történnék, az örszék, a' többiek pedig az eskütszék elibe tartozandók. 3.ör a' büntetések. Ezek már engem ki nem elégitnek, mert a' pénzbeli büntetést keveslem, a' fogságot ugyan nem tartom alkalmas büntetésnek, de a' szavazat-elvesztést nem ugyan örökre, a' vesztegetés igen természetes következesének gondolom. Ugyan is ha a' tisztujtás után jó világoságra a' megvesztegetés, a' megye méltóságának tartozunk azzal, hogy ezen megmérgezett szavazatoktól a' választás megmentessék. Így kívánom, hogy a' vesztegetés is vesztse el a' vesztegetés által nyert hivatalát, mert ha hivatalbeli visszaélést lehet valakit hivatalából elmozdítani, miért ne lehetne a' vesztegetés, a' visszaélések legnagyobbika, miatt' őt attól megfosztani? Ezen módosításokkal a' jelen szerkezetet elfogadom. Hanem van még egy észrevételem. Hamis ráfogás, ugymond, mintha ezen törvény a' szegény nemesség ellen volna, sőt inkább a' szegény nemesség erősödni fog általa, t. i. befolyásának ereje kifejtetik. Kettőt vetnek most némelyek ezen nemesség ellen, a) hogy miveletlen és szegény b) hogy kihágásokat követ el. Már ezen törvény által őt a' kihágások nagy részétől megmentjük 's így önálló. Ezen engesztelő előadás után is történtek ugyan némely hivatkozások T. — megye ifjabb követének modorára 's tegnapi beszédével igazolni kívánt 4 rendbeli fellépéseire az ellenzék ellen. Többek közt egy megye követe hegedűszóban szép mesét jelentve czáfolat helyett keleti mesét regéle, alkalmazását magára az illető követre hagyván. Mi már magát a' vesztegetési t. javaslatot illeti, ezt némelyek szigorítani, mások enyhíteni akarták 's e' kettős czélból különféle módosítások ajánltattak. Magának a' vesztegetési t. javaslatnak választmányi szerkezete így áll: „A' megvesztegetésre nézve különösen rendeltetik, 1.ör a' választó, ki szavazatát határozottan kijelölt czélra vagy egyedre előre kialkudott bérért kötele; ugy szinte minden, ki másnak szavazataért illeten bért ad, vagy előre kötelez, megvesztegetésért büntetendők. 2.ör A' megvesztegetés miatt panaszt tenni a' választás után csak egy hónap elforgása alatt lehet; későbbben tett panasz el nem fogadtatik. Vádló mindenki lehet, a' megvesztegetés elismerése egyébiránt egyedül a' vallástevő ellen bizonyít. 3.ör Büntetésül az adott vagy általvett bért a' megvesztegetett kétszeresen, a' megvesztegető háromszorosan a' megye házi pénztárába fizetendik le. E' szerkezet- módosítás mindenfelől sürgettetett, csak-

hogy különböző czélból, mert mikint fentebb említők, némelyek igenis lágnak mások pedig felette szigorúnak tarták e' törvényjavaslatot. Alig levén tehát csak néhányan a' felolvasott szerkezettel megeléguve, mindenfelől módosítás sürgettetett. A' módosítás szorgalmazók egyszersmind módosítási indítványokat tevének, mindenik a' maga már több ízben kijelentett nézete 's utasítása értelmében. Voltak, mikint már előadók, kik a' vesztegetés 's vesztegettetés büntetésül a' szavazásjog és vesztegetéssel szerzett hivatal elvesztését a' legtermészetesbnek mondák. Midőn mások akarják ugyan, hogy a' megvesztegetés büntetessék, ám de a' büntetést ugy kívánják megállapítani, hogy azt a' maga saját felekezeti érdekét legévezgető főhatalom czéljai létesítésére ürügyül ne használhassa: e' véleményen levők tehát, kivált a' szavazat örök elvesztésében meg nem egyezhetvén azt 3 évre, mi még tőrhető, így a' hivatalvesztést is, mert hiszen 3 év múlva újra megválasztathatik: de a' követre nézve kívánták, hogy a' bíróság ne az örszék, hanem az or. gyűlés képviselleti táblája legyen. Azok közül, kik még szöt emeltek, egy megyei követ elfogadta a' szerkezetet, az első pontba ezen szó után „kialkudott bérért“ azt kívánván tétetni, „az élelmezést ide nem értve.“ Másik megyei követ az elvet a' közbe jött szerkezetek miatt veszélyeztetnek látván, kíváná a' nyomtatott szerkezetre visszamenetelt. Más két megyei követ a' szerkezetre megelégszik ugyan, csak a' büntetést kívánja súlyosabbítani. Ezután egyszerre többen szölas végett felállván, köztük egy megye követe, kinek nevét, a' hallgatóság közül valaki igen illetlenül ujongatá, mire egy megyei követ, az elnökséghez fordulva így szölt: midőn itt a' megyei kihágások zabolázatása fölött tanácskozunk, illő, hogy az e' teremben történt kihágást is megzabolázzuk, járasson tehát végére az elnökség, hogy ki az a' hallgatóság közt, ki itt oly illetlenül ujongat, 's a' holnap ülésben tegyen róla jelentést. Szavazás sürgettetvén azonban próbálta az elnökség feltenni a' kérdést, jelesül mondá: mikép lenne jól, így: s z e r k e z e t e' vagy módosítás? erre azt mondták, hogy itt nem a' szerkezetről, hanem az elvekről kellene előbb szavazni: az elvek pedig a' szerkezet pontjaiban vannak kifejtve, pontonként kell tehát szavazni, nem pedig egyszerre az egész szerkezetre. Egy más megye követe azt elfogadá, 's kíváná hogy először is a' bevezetés olvassassék fel 's adassanak elő a' reá teendő indítványok, nevezetesen szölo indítványozza, hogy ezen szó után „tisztujtás“ tétessenek még ezen szavak is, „választási és tanácskozási“ 's ha az elfogadtatik, tovább lehetne menni. De ezen indítványra az mondatott, hogy semmi sem nehezíti ugy a' szavazást, mintha egyszerre több kérdés bocsátatik szavazás alá; mert azt sem tudja az ember, hányadán van 's mikép szavazzon, mert már a' bíróságra nézve tisztujtásnál és követválasztásnál nem mindenek egyeznek meg; annál fogva maradunk itt csak a' „tisztujtási“ kifejezésnél. Hosszas vita után tehát pontonként akarván az elnökség a' szerkezetet szavazás alá bocsátani, feltevé az első pontra nézve az első kérdést: Szerkezet e' vagy módosítás? a' szavazás már megkezdett, hat megyei követ ki is jelent szavazatát, midőn többen felálltak, 's kijelenték, hogy a' kérdés nincs tisztában, hangosan szorgalmazván, hogy előbb az egyes indítványokat kell szavazás alá bocsátani. E' közben egy megye követe így szölt: Tegnap történt egy eset, ma újra ugyanaz, provocáltak t. i. a' nyomtatásban levő 39dik § szerkezetére. Már kérdem: lehet-e' arra visszatérni? ha lehet, akkor lehet ezen munkálat alapelveire is viszsza menni. És ha a' 39dik §-ra visszamegyünk, akkor én indítványozom, hogy ezen munkát, mint alapelveiben hibásat, vissza kell adni a' választmányának. Már sejteni kezdem, hogy némelyek oda számítanak, mikép a' kérdés illy feltételével „szerkezet e' vagy módosítás“ a' szerkezet eleshetik, az indítványok is egyenként, mert egyiknek sem lesz többsége, 's akkor tekervényes uton visszajutunk a' nyomtatásban levő 39dik §-hoz. Ha tehát valamire akarunk menni, akkor előbb az elvekhez kell szölni. Ekkor az elnökség újra próbálja feltenni a' kérdést, de a' feltett kérdések közül egyik sem fogadtatik el. Némelyek pedig a' már megkezdett előbbi szavazás félbenszakasztatását illetőleg kijelentik, hogy ezen jogot ő is fentartják magoknak jövődre. Folytonos zaj és moraj között egy követ az első pont helyett új szerkezetet olvas fel, 's némelyek kívánák, hogy arra történnék szavazás: vajjon a' kéz alatt levő, vagy ezen új szerkezet álljon e' meg? mások emlegeték a' K—i és V—i szerkezeteket. Ekkor egy irányadólag lépett föl, mondván: ne regélgessük elő, mint most némelyek teszik, a' különböző szer-

kezeteket, hiszen eleget hallottunk már azokról, hanem menjünk mindjárt a' jelen szerkezet első pontjára, 's legyen első kérdés: „határozottan kijelölt czélra“ szavak, ben maradjanak e' vagy kihagyassanak? 2ik a' „bér“ szó előtt ezen szó „kialkudott“ ben maradjon e' vagy nem? 3ik a' bér szó után oda tétessék e' „ajándék vagy más adomány.“ Ez elfogadtatott. Az első kérdést illetőleg, ez elfogadtatott. Az első kérdést illetőleg ezen kitélt határozottan kijelölt czélra vagy egyedre 's 28 megye 20 ellen bent hagyatni kívánta. A' 2ik kérdésre nézve, hogy a' „kialkudott“ szó a' szerkezetből kimaradjon e' vagy nem? 33 megye 15 ellen, azt végezte, hogy kimaradjon; a' 3ik kérdésre nézve, hogy bele jöjjen e' a' szerkezetbe „ajándék vagy más egyéb adományért“ 26 megye 21 ellen azt határozta hogy ezen szavak is bele jöjjenek. Abauj egyik kérdésben sem szavazott. Egy más megye követét pedig, mikint már rövid közlésünkben tudva van, ezen 3ik kérdésben az említett szavak betételére szavazván, követlársa elidálta, vele ellenkezőleg szavazván. Azonban az előbb szölt követ erre kijelentvén, hogy ő azt hívé, miként követtársa az előbbi kérdésben szavazván, most őt engedi szavazni, mert különben nem szölt volna, kéri a' Rket, hogy ezen esetet, mivel az elidálást csunya tettnek tartja, illyennek ne tartsák, mivel ő, bár ha meggyőződése az, mire szavazott, később szavazatát visszavonni. Ezzel a' többi pont feletti szavazás, más napra halasztatván, ülés d. u. 2 1/2 elszölt.

LEGUJABB: jan. 22kén a' vitatkozás és szavazás eredménye az lön, hogy a' p—i indítvány a' többség által elfogadtatván, a' főispánok elnöki kihágásai büntetésül részint a' crim. codexre történendik hivatkozás, részint a' mennyiben talána a' crim. codex bene' részrenézve hézag léteznék, új szabályok fognak felállitani. Jan. 23kén Ó es. kir. fensége a' nádor főrendi ülés-tartásra megkéretni határozatván, 's a' turopolyai nemesek újabb kérelme köziratba bocsátatni rendeltetvén, a' főispáni kihágások büntetésére vonatkozó p—i indítvány pontonkénti tárgyalásának bevégezéttel, folytatott a' m. kihágások korlátozása iránti választmányi javaslat feletti tanácskozás. Jan. 24kén a' megyei kihágások korlátozása iránt a' választmányi javaslat kerül tárgyalatása végre jutott. 25rül Pozs. Pestre semmi lap 's levél nem jött 27ki estig postán.

Budapesti napló. Mátyás király hajdani fényes lakhelye, a' haza fővárosa, Buda sem akar szélszerű javításokban a' fiatal Pest mögött elmaradni, 's közhasznú intézetekkel is boldogítani törekszik lakosait. Jelenleg ismét illy üdvös szándék van készülőben. Tudjuk ugyan is, hogy Pesten dolgozóház alapított, mely parányi ugyan 's aránylag nagyon csekély pénzerővel bír, de mégis nagy hasznot eszközöl. Ez üdvös eszme a' budai városi tanács tagjait is mozgásba hozá, 's indítványozták, hogy az irgalmas szerzetesek tanyáját, kik abból ki fognak költözni, nem ártana megvenni, 's dolgozóházzá alakítani. Az egész tervnek csak egyetlen kis bökkenője volt, hogy t. i. honnan fog erre a' szükséges költség kikerülni, miután a' városi kiadások különben is évről évre nagyobbulnak. Ennek megfontolása az egész ügyet megakasztá kissé; most azonban halljuk, hogy alkalmasint mégis csakugyan lesz belőle valami, mert a' választó polgárság nagy önkéntes áldozatra készül magát elszánni. A' budai választó polgárok ugyanis régi szokás következtében, évenként és fejenként a' város erdeiből mintegy 3—400 rözse csomót (Bürtelholj) kapnak, a' mi pedig kiosztás után megmarad, azt a' többi közönséges polgárságnak juttatják sorozat szerint. Ha ezen rözseajándék, melyről Pestváros választópolgársága szöt sem tud, megszüntetvén, helyette Buda város erdeiben rendes fáizás hozatnék gyakorlatba, ugy az erdők jobb karban fognának állani, mint most, számos visszaélés megszűnnék, 's a' város évenként rendes fa-eladáshól, legalább is egy pár ezer forintot nyerne, mely összegből egy kis dolgozóházat csakugyan meg lehetne alapítani. A' budai választópolgárság tehát legközelebb önként lemondani szándékozik ezen rözseajándékról, mely egyes embert ugy sem boldogithat, az egész városnak pedig tetemes kárt okoz. E' szép szándék illő dicséretre méltó, 's kívánjuk, hogy minél előbb gyakorlatba hozassék. — Halljuk, elhunyt Megyerinek a' Zugliget valamely regényes helyén szándékoznak emléket készitetni; ez igen boldogtalan gondolat, mert ott bizonyosan igen díszest kellene fölállitni, hogy neveltségé ne válják az egész vallolat, néhány ezer forint pedig bajnosan fog összegyülni, miután Mátyás emléke is oly szomorú állapotban van, hogy fájdalom nélkül alig említhetiaz ember. Egyszerű síremlék jobban ille nék Megyerihez, kiben mi nemcsak a' legjobb, hanem egyszersmind legszerényebb színészt ismertük és tiszteltük. — Egressy Gábor Párizsból megérkezett; majd meglátjuk, mit hozott a' művészet birodalmából hazai színészetünk gyarapítására! Egy hét óta majd folyvást oly erős szél dühög, hogy jobbadán bajjal és hátramaradással tarthatni fön Budapest közt a' közlekedést. Több nap óta vastag hóréteg fűdi utczáinkat, 's a' bérkoszik mind szántalpra szállottak. — Mult esütörtökön szokott pompával ment véghez a' törvénytánuulók táncz-vigalma, 's a' sok esüregyűs szán még a' honn maradtakat is ében tartá. Beszélnek, hogy egy kisasszonyka, kinek ruháját a' kitűzött időre nem készitette el a' szabó, kétségbeesésből egész marok gombostűt tömött szájába, melyek azonban szerencsésen kiszedettek, 's csak

egy csuszott le, melynek utazása alkalmasint sok bajt fog a' makrancos hölgyeekének okozni. — A' „Kör“ ezigánybandát készült tartani, 's e' czélra 2500 forintot kíván összegegyíteni; minagyon szeretjük a' jó ezigányzenét, de attól félünk, hogy a' morók majd megszöknek, ha egyszer testükön érzendik a' paszományos vörös nadrágot! — Most jelentek meg a' budai kir. tud. egyetemi nyomdában „Erdélyi Költeményei“ című velinen 20 iv, n8rében, ára két pgó for. Erdélyi költeményit nemcsak ismeri, ha nem szereti is az olvasó közönség, 's így minden hosszas ajánlgatás helyett csak annyit mondunk, hogy e' költemények nagy része egészen új, 's a' kiállítás nemcsak pompás, hanem egyszersmind jó izlést tanúsít. Szinte most jelent meg ifj. Kilian György költségin Kisfaludy Károly munkái 4dik kiadásának 5d. kötete, mely 11 elbeszélést foglal magában, 's a' költő csinos metszetű szülőházával van díszesítve. A' 6dik kötet jövő hónapban jelenik meg. Ugyanott sajtó alá készült Vörösmartynek minden munkáinak díszkiadása, melyről rövid idő múlva hővebben szólunk. — Vörösmarty „Hunyady László“ című dramán dolgozik, mely már bevezetéshez közelit; Jósika Miklós is dramát ír, Szigligeti pedig új népdalos színművet fejezett be. A' színházi közönség tehát jövő hójtben nem fog hűjtőltni nemzeti színházunkban. — Játékszini krónika: nemzeti színpadunkon f. hó 19kén 2szor adaték „Vén arszlán és fia“ vigj. 4 felv., angol eszme után magyar színre írta Diósy; máskor magyar eszme után írjon Diósy ur, idegen eszmék átdolgozását pedig jobb lesz inkább egyszerűen fordításnak nevezni; mertilly fél magyar és fél idegen jellemek nálunk hosszú életre nem számíthatnak 's nem is érdemesek. Az egész vigjátékban csak az életből kiszemelt több elmés czélzás érdemel dícséretet, de ez nem biztosíthat állandó hatást, midőn az érdekes cselekvény egészen hiányzik, a' kifejlés pedig szegényenél szegényebb, 's egyszersmind valószínűtlen, mint itt. 20kán László jutalmaul bérszűnettel, „Szökött katona“ vigj. 3 felv., nézők nagy számmal; 21kén „Bájjal“ dalj. 2 fv., nézők nem sokan; 22kén „Az ördög naplója“ vigj. 3 felv.; 23kán „Lignerolles Luiza“ dráma 5 felv.; ugyan mi lehet annak oka, hogy Lendvayné, ámbár most nem beteg 's nem is utazik vendégszerepezni, hónapokint alig van négyszer szerencsénk színpadunkon láthatni? 24kén „Romeo és Julia“ dalj. 4 felv.; 25kén „Szökött katona“ vigj. 3 felv. Színházunk most már valóban fűtve van, 's a' farsang daczára is többnyire számos közönségnek örvend, mint a' két német színház, melyek már a' trágár bohózatokból is kifogytak, 's most ismét a' lovagszínházokhoz kezdnek visszatérni; tehát fegyverre, Birchpfeifer téns asszony! —

Spanyolország.

(Narvaez szerénysége. Figueras elfoglaltatott. Javitási tervek.) A' királyné Narvaezt tábornagyi ranggal kínálta meg, de ez megköszöné ezen megtiszteltetést, mondván, hogy nem akarja ez által is ellenségei számát nagyobbítani, mely ugy is feje fölé készül már emelkedni. — Figuerast a' királyné sergei, a' kötött szerződés következtében, már elfoglalák, 's az óta béke és nyugalom uralkodik a' két párt között. — A' mostani

ministerség a' kormányzat minden ágaiban tetemes javításokat tervez, 's különösen az annyira súlyos pénzügyet látszik szemügyre venni. A' mostani ministerek t. i. számüzetésük alatt sokat tanultak külföldön, mit most hazájok hasznára iparkodnak fordítani; attól azonban méltán tarthatni, hogy a' villongó pártok nem fognak nekik erre időt engedni. — Uj kölesönt nem akart a' kormány fölvenni, hanem inkább a' nemzeti jószágok eladásából szándékozik pénzeln. — A' kiegészítő választásokban alkalmasint a' föllengődiek fognak győzni, mi a' mostani ministerséget könnyen meg bukthatja. —

Anglia.

(Katholikusok népgyűlése Irlandban. Sűrű átérések a' kath. vallásra.) Azon körülmény, mely szerint az esküttek közül, kik O'Connell pörében itélni fognak, a' katolikusokat mind kitörlötték, oly annyira fölingerlé ezen vallásfelekezettel, hogy kath. népgyűlés hirdettetett, mely eszmét egész Irlandban mindenütt melegen pártolák, 's még a' főpapok is megjelenni igértek. E' fenyegető gyűlés váratlan és igen komoly fordulatot adhat ez ügynek. — Peel már kibocsátá szokott körlevelét, melyben párthiveit komolyan szólítja föl, hogy febr. 2kán jelen legyenek a' parlament megnyitására, mivel tüstint főfontosságú ügyek fognak vitatási szőnyegre kerülni. — Falmouthban dec. 30án 30 protestans vétette föl magát a' kathol. egyház kebelébe. Megtérés előtt eddigi bibliáikat és imakönyveiket ünnepélyesen a' templomban eltépték. —

Franciaország.

(Vélemény a' követkamrai pártok mostani állásáról.) A' ministeri közepek egészen oly lábon állnak, mint tavaly, 's már egészen összpontosíták; az ellenzék tagjai közül azonban még 20 követ hiányzik. A' baloldal életkérdésekben most mintegy 90 szavazatra számíthat, mely összeg mindazáltal pénzügyi 's helyzeti kérdéseknél tetemesül leolvad. A' bal közép 30 tagból áll, 's csak ezek azok, kikre Thiers minden ügyben biztosan számíthat. E' szerint a' ministeri többséget ezuttal alkalmasint nem fogják megdönthetni. — A' választóírat általános vitatásakor Berryer hosszasan óntalmazá magát 's társait a' londoni legitimista bucsujárás miatt, mit a' kamra eleinte kacagva, de utóbb mégis méltányolva hallgatott végig. — Lajos Filóp még most is naponkint néhány órát dolgozik emlékiratain. —

Orosz és Lengyelország.

(Az egyházi javak a' status részire el fognak foglaltatni.) Sz. pétervári tudósítások szerint azon szigorú intézkedések, miket az orosz kormány Lengyelországban és Litthváni minden kath. egyházi javak iránt szán-

dékol, a' jövő májusban fognak foganatba vétetni. A' káptalanok 's kath. parochiák minden javai a' fiscus részire foglaltatandak el; a' kath. papság pedig a' statustól fog fizettetni. Így fog az önállóság utolsó támasza is, minek a' kath. papság még örvendhete, eldőntetni, 's az a' statustól közvetlen függésbe tétetni. — Ö fels. az orosz császárné tavaszszal bályját a' porosz királyt látogatandja meg Berlinben, hova öt majd férje is követendi, mivel a' nyárszakot valamely németországi fürdőben akarja tölteni.

Görögország.

(A' védhatalmak kívánatai. Az ellenzék kisebbül.) Orosz határszéli hírek szerint a' sz. pétervári kabinet magáéivá tevő a' londoni tanácsokmány határozatit a' görög ügyekre vonatkozólag. Ezen határozatok által a' sept. 15kei zendülés okozta változások meg fognak ismertetni, hanem egyszersmind követeltetni fog, hogy az új alkotvány monarchiai elvekre építtessék, a' királyi hatalomnak lehető legnagyobb kiterjedés adtván; hogy a' trónöröklés a' mostani kir. házról tartassék meg 's a' „Görögország királya“ cím megmaradjon 's ne változtassék némely újítók kívánata szerint „a' görögök királya“ vá; hogy az ország jelen kiterjedésében maradjon 's ne nagyobbítsassék Kandia hozzá csatoltatásával; ellenben a' jótállás alatti status-adósság kamatainak részenkénti fizetésére 5 évi időhaladék engedtsék, azon hozzáadással, ha ezt az ország állapotja megengedi. — A' trónbeszédrei válaszfelírásra mondott beszéde a' királynak nagyon lehűtő az ellenzék csatavágyait. Ezen felül az alkotványterv kidolgozására megbízott választmány a' főkérdésekre nézve egyetértőleg munkált feladatán, ugy hogy mindenben nagy kisebbségben fog a' tulzó ellenzék maradni. A' két kamrai elv el van fogadva 's egyszersmind elhatározva, hogy ez ellen csata ne is indíttassék, hanem csak az első kamra szerkesztésének kérdésekor kiserítsessék meg a' szabadelműek minden fegyvere.

Oláhország.

(Követválasztás.) Közéledvén a' nemzeti gyűlés ülésének ideje, az utolsó üléstől fogva megürült 6 követi hely most töltetett be, még pedig oly férfakkal, kik ugy a' mostani hoszpodárnak, mint az orosz consulkoránsem párthivei, különösen áll ez Kantakuzeno új követre, a' Duhamel volt orosz consul által elmozdítottat miniszterre nézve. A' mostani consul Daskoff e' választás által nagy zavarba ejtetett, mivel paralyzáva látja mind azt, mit ő hosszas taticája által kormányra részire kivitt, 's ezen felül kormányátul még feleletre is vonathatik.

ÉRTESÍTŐ.

Holnapután

1844. február 1jén lesz huzatása az 1834. os. kir. kölesőnek; fonyertesek 210,000; 40000; 17500 'stb. pengő forint; egész sorsjegyeket 30, ötödiket 6 pgó frtjával kaphatni Liedemann B. Ferencznel a' szép magyarnónél Pesten.

Báró Podmaniczky Andor ur és neje esődtőmegéhez tartozó e' következő birtokok:

- 1) Ns Pestmegyében fekvő Aszód mezőváros fele, hozzá tartozó urbéri és majorsági telkekkel;
- 2) Kis Kartal és azzal egyesített Mindszenti pusztabeli birtok 900 hold;
- 3) Kiskun-Halással napkeletre határos Harkai pusztának felső része összesen 1196 hold,
- 4) Ns Fejér megyében keblezett Szentiványi pusztá 900 hold.
- 5) Ns Nógrádmegyében fekvő Krakói pusztá 1200 hold.
- 6) Ns Heves megyében keblezett Recski és Derecsi rész jószágok, 800 hold kiterjedésű erdei legelővel.

A' esődtőmegre ügyelő választmány határozata következtében folyó évi Sz. György naptól számított két évre haszonbérbe levén adandók, a' kiknek ezen haszonbérletre kedvök volna ne terheltsenek e' részbeni elhatározott szándékjokat vagy személyesen vagy bérmentes leveleik által Pestmegyei főjegyző Nagy Istvánnal mint tömeggondnokkal, kívül a' feltételeket hővebben megérthetik, folyó évi mártz. 19kéig tudatni. Kelt P e s t e n január 23dikán 1844.

Hirdetés.

A' nmlgu m. kir. udv. kincstár részéről közhírre tétetik: hogy folyó 1844/45 iskolai évre háromr. ugyanazon királyi kincstár bemutatásához tartozó évenkint nyolcezvan pgó forintból álló iskolai segedelemdíjak ürültek meg, melyeknek megnyerhetése végett következő feltételek tüzetnek ki:

- 1) Ezen segedelemdíjak csak valóságos magyar királyi udvari kincstári szolgálatban volt, vagy jelenleg levő sőházi, harminczadi, gazdasági, bányászti, vagy postatisztek fia, vagy árváji részűkre vannak rendelve.
- 2) Ezeket csak olly ifjak nyerhetik meg, kik a' nemzeti iskolákból már kileptek 's a' mult 1842/43 iskolai évben jó erkölcsi viseletük mellett a' tanulmányokban jeles előmenetelt tettek, azaz eminentiát nyertek.
- 3) Elkerülhetlenül szükséges, hogy az esedezők ebbeli folyamodásukat legfőlebb folyó évi mártz. 6ik napjáig a' nmlgu magyar királyi udvari kincstári iktató-hivatalnak mutassák be, 's azokhoz az illető ifjakat érdeklő eredeti iskolai bizonyítványokat csatolják.
- 4) Végtere az is kívántatik: hogy a' könyörgő-levelekben az illető szűk tulajdon szolgálatjuk idejét, és gyermekeiknek számát, hitelesen bizonyítsák be, mely utóbbi hiteles bizonyítás az árvákra nézve is gyámatajuktól megkívántatik. Így
- 5) magában értődik: hogy ezen segedelemdíjakra a' nem valóságos királyi kincstári tiszték fiaivalamint azok is, kik csak a' nemzeti iskolába járnak

vagy nem jeles előmenetelűek, nemkülönben azok is, kiknek esedező-leveleik a' kitűzött határnapnak elmultával, v pedig a' kívánt eredeti iskolai bizonyítványok nélkül nyújtatnak be, számot nem tarthatnak.

A' szigeti kamrai alapítványt illetőleg egy 85 váltó forintból álló iskolai segedelemdíj szinte megürült, melyre az illető folyamodványok a' mármarosi kir. kamrai igazgatóságánál benyújtandók lesznek. B u d á n januárius 10dikén 1844. 1—3

Birói árverés.

T. Pest megyében helyzett Hidegkúti helységben mélt. Muzslay Imre urtól biróilag elfoglalt részjószág, mely áll mintegy 6 hold szántóföldből, két szeker szenát termő kaszálóból, egy jobbágyból, két szellérből, 34 ft 8 kra számitott közös árendabeli jövedelemből 5 3/4 holdat tevő lábas erdőből, f. évi február 10dik napján Pesten az alulírt főszolgabíró hivatalos szállásán köz árverés útján el fog adatni, megjegyeztetvén az, hogy ha az itt leirt javak a' végrehajtási összeg kielégítésére elegendők nem lennének, akkor az erdőből annyit fog eladatni, a' mennyi a' hitelező kielégítésére megkívántató lesz. A' venni szándékozik tehát felszólíttatnak, hogy az érintett részjószágot a' helyszínén megtekintvén, az árverésre kitűzött napon délelőtti tíz órakor az alulírottál megjelenni ne terheltsenek. Kelt P e s t e n jan. 19kén 1844. Zlinszky Jánost. Pestvgye főszolgabírája mint végrehajtó. 2—3

Hirdetvény.

A' nmlgu magyar kir. udvari kamra rendeléséből közhírre tétetik, hogy f. évi február 12dik azaztizenkettedik napján reggeli 9 órakor Szolnok mezővárosában az ottani kir. sőhivatali épületben néhai báró Malonyay János magvaszakadtával a' kir. fiscusra szállott 's nemes Heves és külső Szolnok t. e. vármegyében keblezett Tisza-ársányi pusztá negyedrészre, melynek k i t e r j e d é s e 3065 1/2 holdból áll, a' folyó 1844dik év Sz. György hó 24től számítandó három egymást követő évre nyilvános n. jabb árverés útján haszonbérbe fog adatni. — Mire nézve a' bérleti, és az árverésre megjelenni szándékozik ezennel meghivatnak; hogy 720 azaz hétszáz husz pgó forint bánatpénzzel, és a' haszonbéri sommához képest elegendő vagyonyokat tanúsító hiteles bizonyítványokkal ellátva személyesen, vagy törvényes meghatalmazottjaik a' képviselőik által ottan megjelenni, vagy írásban tendő, 's hasonlóan a' fen kített bánatpénzzel 's bizonyítványokkal ellátott ajánlatokat a' fen kitzűtött február 12dik napja reggeli 9 órájáig az említett árverést vezető ő-budai koronai uradalom praefectusa Munkácsy János kezébe juttatni el ne mulasztassák, az árverési és haszonbérleti föltételek Budán a' kincstári számvevő hivatalnál, O-Budán a' nevezett kamrai főtiszt hivatalnál, Szolnokban pedig az ottani kir. sőhivatalnál megtekinthetők. Kelt Budán az 1844 év jan. 3dik napján. 2—3